

ASPECTE CONTROVERSATE PRIVIND REGULARIZAREA CERERII DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ

Andreea-Alina DANCIU

Judecător în cadrul Judecătoriei Drobeta-Turnu Severin

Abstract

This paper tries to achieve the exposure of the elements that have aroused controversies in the judicial practice, in regards to the regularization of the demand for judgment summoning, the identified case-law orientations, as well as the author's opinion on each of them.

Considering that this written prior procedure was an unknown mechanism in the Romanian legal system before the enforcement of the New Code of civil procedure, although from this moment it has been almost five years, in the case-law of many courts there are still seized contradictory opinions regarding some aspects.

These are the subject for presentation in this article, namely: the cancellation of the sue petition if the documents attached are not certified as true copies, of the sue petition if the applicant does not mention the evidence, of the sue petition if the applicant does not mention the point of law on which his request is based, the possibility of granting a second deadline to fulfill the irregularities of the application, the possibility of constitutional challenging and the possibility of the applicant to drop the case.

Along with a presentation of the case-law of the European Court of Human Rights and the Constitutional Court of Romania regarding this procedure, this article exposes the author's opinion on each of the assumptions stated above.

There are given detailed arguments for the opinion according to which the penalty of cancellation of the sue petition if the documents attached are not certified as true copies appears to be proportionate to the objective consisting in the proper administration of justice, given the procedural consequences that would be produced in the absence of a such penalty.

The same conclusion applies in the case of the applicant's failure to fulfill the obligation to indicate the evidence intended to be used in the trial, taking into account the type of the evidence and also the references exposed through the application.

Regarding the possibility of cancelling the sue petition for failure to indicate the point of law, the paper is exposing the indissoluble link between this penalty and the need to respect the judge's active role principle in the legal classification of the acts or facts related to the case, imposing that the action will be annulled only if the legal reasons given are contradictory, so that the judge cannot proceed to determine the cause for judicial action.

In addition, it was identified a situation in which the complete coverage of the prior procedure requires to grant the applicant with two deadlines of 10 days/each in order to fulfill his obligations, namely when the applicant does not mention the value of his request. In this case, initially the applicant is asked to specify the value and subsequently, he is given another 10 days to pay the

judicial stamp fee on the principal amount previously mentioned. It is also possible to establish the responsibility of the applicant's obligation to indicate the defendant's address within 10 days of notification, under penalty of cancellation, after the moment of the ordering the communication action to the defendant, in case the pleadings for it are being returned to the file with entries like "recipient moved from address", "unknown recipient at the address", "incomplete address", "address non-existent". Thus making a comeback to the written regularization procedure, this is however only apparent, given the reason that led to the enforcement of this prior procedure, which can only be complete when the application is received by the defendant.

Regarding the possibility of referral to the Constitutional Court with a plea of unconstitutionality in the early stage of the regularization procedure, there was no legal impediment found in this respect, as long as the conditions of admissibility are met. However, there have been identified a series of different consequences from the procedure referral to the Constitutional Court in trial stage of the case, namely that the conclusion ordering notification will not find the point of view of the defendant, the fact that the judge can cancel the request, with the possibility of exercising the extraordinary appeal provided for by art. 509 par. 1 pt. 11 Code of Civil Procedure – review, or the judge can rule the voluntary suspension of the trial, according to art. 413 par. 1 pt. 1 Code of Civil Procedure.

Referring to the possibility of the applicant to drop the case, there is no impediment at all, but in this case, it is required pronouncing a sentence in which to note the manifestation of the applicant's will without subpoena or open debates, the applicant having the mean to appeal within 30 days from notification under art. 406 par. 6 in conjunction with article. 485 par. 1 Code of Civil Procedure.

Keywords: *annulment, settlement, certified copies, evidence, point of law, constitutional challenge, motion to dismiss, stamp duty*

I. INTRODUCERE

Procedura regularizării cererii de chemare în judecată a fost introdusă în sistemul legislativ românesc odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, aceasta având ca principal deziderat soluționarea cauzelor civile într-un termen optim și previzibil, prin instituirea unei etape scrise a procesului civil, premergătoare activității de judecată propriu zise.

Astfel, așa cum rezultă din expunerea de motive privind adoptarea Codului de procedură civilă¹, regularizarea cererii de chemare în judecată presupune realizarea unei corespondențe scrise numai cu autorul acesteia, procedura urmând a fi finalizată fie prin conformarea reclamantului la cerințele stabilite de către instanță potrivit legii și fixarea primului termen de judecată, fie prin anularea acțiunii prin încheiere dată în camera de consiliu, în cazul în care obligațiile privind completarea sau modificarea cererii de chemare în judecată nu sunt îndeplinite. În consecință, regularizarea - privită ca instituție procedurală - primește semnificația unui filtru de conformitate cu cerințele legale prevăzute pentru cererea de chemare în judecată, prin intermediul acesteia evitându-se comunicarea

¹ A se vedea: <http://www.cdep.ro/proiecte/2009/400/10/3/em413.pdf>.

către partea adversă a unei cereri informale, precum și investirea instanțelor cu astfel de acțiuni, a căror soluționare propriu-zisă ar antrena resurse financiare inutile, dar și scurgerea unei perioade de timp semnificative.

II. REGULARIZAREA ÎN LUMINA JURISPRUDENȚEI CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI ȘI A CURȚII CONSTITUȚIONALE DIN ROMÂNIA

Deși până în prezent Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu a pronunțat o hotărâre prin care să se constate încălcarea vreunei prevederi din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în cadrul procedurii regularizării cererii de chemare în judecată, prin Decizia de inadmisibilitate din data de 15.04.2014 pronunțată în cauza Lefter împotriva României², instanța de contencios european a

² În fapt, reclamanta a sesizat Judecătoria Iași cu o plângere contravențională prin care a invocat faptul că sancțiunea aplicată era disproporționată în raport cu gradul de pericol social al faptelor imputate, pe care le-a recunoscut. Întemeindu-se pe dispozițiile art. 200 din Noul Cod de procedură civilă, judecătoria a solicitat reclamantei să regularizeze cererea sa, prin indicarea denumirii și a sediului părții pârâte, probele pe care intenționează să le prezinte în sprijinul cererii sale și temeiul juridic al acesteia, în termen de 10 zile de la data primirii comunicării. La 13 iunie 2013, reclamanta, reprezentată de avocat, și-a completat plângerea, indicând articolele de lege pe care se întemeia acțiunea, precum și numele și adresa pârâtului fără a menționa vreun mijloc de probă. Reclamanta nu a fost citată pentru a se prezenta la instanță. Prin încheierea din 28 iunie 2013 dată în camera de consiliu, judecătoria, întemeindu-se pe art. 200 alin. 3 din Noul Cod de procedură civilă, a anulat plângerea reclamantei, pe motiv că aceasta a omis să indice probele pe care își întemeia plângerea. La 30 august 2013, reclamanta a depus o cerere de reexaminare a încheierii din 28 iunie 2013 precizând că, ținând cont de obiectul plângerii sale, ea nu intenționa să prezinte probe. A indicat că absența probelor nu împiedica instanța să examineze cauza. Prin încheierea din 16 septembrie 2013 dată în camera de consiliu, judecătoria, în temeiul art. 200 alin. 6 NCPC, a respins cererea de reexaminare pe motiv că reclamanta a omis să se conformeze solicitării. Prevalându-se de art. 6 al Convenției, reclamanta a invocat încălcarea dreptului său de acces la instanță prin anularea plângerii contravenționale de către judecătoria pentru motive care, potrivit opiniei sale, nu erau clar prevăzute de lege și nu împiedicau examenul cauzei pe fond, iar în temeiul art. 13 din Convenție, reclamanta a invocat că a nu beneficiat de un recurs efectiv pentru a contesta anularea plângerii. Curtea a amintit că dreptul de acces la instanță nu este absolut. Restricțiile nu limitează accesul la instanță dacă dreptul nu se găsește afectat în substanța sa. O limitare a dreptului de acces la instanță nu se conciliază cu art. 6 din Convenție decât dacă urmărește un scop legitim și există un raport de rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. În ce privește proporționalitatea ingerinței, Curtea nu a pierdut din vedere caracterul special al căii de atac în materie contravențională. Astfel, a relevat că O.G. nr. 2/201 privind procedura specială referitoare la plângerile contravenționale prevede expres un rol activ al instanței, aceasta din urmă trebuind să citeze părțile și să interogheze toate persoanele implicate. În același timp, Curtea a constatat că elementele indicate în art. 194 NCPC – a căror omisiune în formulare putea antrena anularea cererii – sunt elemente fără de care examinarea cauzei devenea dificil de conceput. În speță, Curtea a constatat că reclamanta fost sancționată din pricina omisiunii în prezentarea probelor în sprijinul plângerii sale. În plus, față de claritatea dispozițiilor din NCPC care privesc conținutul unei cereri cât privește elementele ei, Curtea a relevat că reclamanta a

statuat cu valoare de principiu faptul că procedura de regularizare a cererii de chemare în judecată reglementată de art. 200 NCPC nu se substituie unei cercetări judiciare și nu anticipează faza de admitere a probelor, fiind vorba de o etapă obligatorie, care urmărește a impune reclamantilor o anumită disciplină, în vederea evitării oricărei tergiversări în cadrul procedurii. Prin urmare, s-a apreciat că o astfel de procedură e prevăzută de lege și urmărește buna administrare a justiției, anularea cererii reclamantei neconstituind o ingerință disproporționată în dreptul său de acces la instanță (art. 6 din Convenție), având în vedere că aceasta a fost informată de instanță asupra omisiunii sale și a sancțiunii susceptibile a-i fi aplicată.

În ceea ce privește instanța de contencios constituțional, aceasta a analizat în numeroase rânduri³ conformitatea procedurii regularizării cu dispozițiile Constituției României, statuând de fiecare dată că prin reglementarea acesteia nu au fost încălcate prevederile constituționale. Astfel, s-a reținut în cadrul considerentelor deciziilor de respingere a excepțiilor de neconstituționalitate faptul că procedura prevăzută de dispozițiile legale criticate reprezintă opțiunea legiuitorului și are drept scop remedierea unor lipsuri ale acțiunii introductive, astfel încât, la momentul demarării procedurii de fixare a primului termen de judecată, aceasta să cuprindă toate elementele prevăzute de art. 194 C. pr. civ. Legiuitorul a dorit disciplinarea părților din proces și, în acest fel, respectarea principiului celerității și a dreptului la un proces echitabil. Curtea a mai reținut că procedura regularizării cererii introductive are rolul de a degreva instanțele de judecată de cereri incomplete, fiind de natură a pregăti judecata sub toate aspectele sale. Prin această procedură se realizează și o protecție a părâtului, căruia i se comunică o cerere de chemare în judecată completă față de care va putea formula apărări prin

fost informată de instanță asupra omisiunii sale și de necesitatea de a prezenta probele într-un termen de 10 zile. De asemenea, a notat că instanța a informat reclamanta de sancțiunea susceptibilă a-i fi aplicată. Or, reclamanta, chiar asistată de un avocat, nu s-a conformat directivelor instanței și aceasta fără să își motiveze atitudinea. Ținând seama de aceste elemente, Curtea a apreciat că anularea cererii reclamantei nu a constituit o ingerință disproporționată în dreptul său de acces la instanță. În ce privește plângerea reclamantei întemeiată pe art. 13 din Convenție, Curtea a observat că, în temeiul art. 200 alin. 6 NCPC, reclamanta putea formula o cerere de reexaminare în urma soluției de anulare a cererii de chemare în judecată și că, pe același fundament, instanța putea reveni asupra hotărârii dacă aceasta din urmă ar fi fost pronunțată eronat sau dacă reclamanta regularizase cererea în termenul prevăzut de lege. Prin urmare, reclamanta a beneficiat la nivel intern de un recurs pentru a contesta soluția de anulare, pe care l-a utilizat. Mai mult, Curtea a considerat că respingerea acestei cereri, pe motiv că reclamanta nu s-a conformat solicitării de regularizare emisă de instanță, nu demonstrează o competență limitată a instanței în materie. Pentru aceste motive, Curtea a declarat cererea inadmisibilă.

³ Decizia nr. 479 din 21 noiembrie 2013, publicată în M. Of. nr. 59 din 23 ianuarie 2014, Decizia nr. 31 din 21 ianuarie 2014, publicată în M. Of. nr. 112 din 14 februarie 2014, Decizia nr. 26 din 21 ianuarie 2014, publicată în M. Of. nr. 243 din 4 aprilie 2014, sau Decizia nr. 66 din 11 februarie 2014, publicată în M. Of. nr. 286 din 17 aprilie 2014, Decizia nr. 410 din 3 iulie 2014, publicată în M. Of. nr. 286 din 27 iulie 2014, Decizia nr. 98 din 25 februarie 2016, publicată în M. Of. nr. 286 din 18 aprilie 2016.

întâmpinare. Spre deosebire de reglementarea art. 200 din actualul C. pr. civ., vechea reglementare din Codul de procedură civilă din 1865 presupunea, în vederea remedierii cererilor incomplete, acordarea de noi termene, care, de cele mai multe ori, conduceau la prelungirea procesului, afectându-se astfel termenul optim și previzibil. Totodată, atrăgea angajarea de noi cheltuieli atât ale părților, cât și din partea instanței. Astfel, s-a apreciat că o asemenea procedură nu este de natură să afecteze însăși esența dreptului de acces la instanță, având în vedere că este însoțită și de garanția conferită de dreptul de a formula o cerere de reexaminare prevăzută de art. 200 alin. (4) C. pr. civ.

Prin urmare, se reține că atât Curtea Europeană a Drepturilor Omului, cât și Curtea Constituțională din România au apreciat că soluția legislativă consacrată de art. 200 C. pr. civ. nu încalcă drepturile fundamentale ale justițiabililor, aceasta urmărind scopul legitim al unei bune administrări a actului de justiție și fiind însoțită de garanții care să asigure lipsa arbitrariului în aplicarea sancțiunii anulării cererii de chemare în judecată.

Totodată, se remarcă faptul că s-a evidențiat caracterul formal al controlului exercitat de judecător în această etapă scrisă, acesta fiind investit cu verificarea îndeplinirii condițiilor de formă, extrinseci și intrinseci acțiunii și în lipsa cărora, legiuitorul, în temeiul marjei de apreciere de care dispune în reglementarea căilor procedurale de urmat pentru asigurarea soluționării unei cauze civile într-un termen optim și previzibil, a apreciat că nu se poate proceda la activitatea de judecare propriu zisă a cauzei.

III. ANULAREA CERERII DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ ÎN IPOTEZA ÎN CARE ÎNSCRISURILE ANEXATE ACESTEIA NU SUNT CERTIFICATE PENTRU CONFORMITATE CU ORIGINALUL

Potrivit art. 200 alin. 1 C. pr. civ., completul investit cu soluționarea cauzei procedează la verificarea conformității cererii introductive cu dispozițiile art. 194-197 din același act normativ. În acest sens, art. 194 lit. e) C. pr. civ. prevede faptul că reclamantul trebuie să arate în cuprinsul cererii de chemare în judecată dovezile pe care se sprijină fiecare capăt de cerere, iar în cazul în care dovada se face prin înscrisuri, devin incidente dispozițiile art. 150 C. pr. civ. Conform acestora din urmă, copiile de pe înscrisuri ce vor fi depuse la dosarul cauzei, vor fi certificate de parte pentru conformitate cu originalul.

Deși în practica judiciară a existat opinia potrivit căreia anularea cererii de chemare în judecată pentru neîndeplinirea de către reclamant a obligației de a certifica pentru conformitate cu originalul a copiilor de pe înscrisuri anexate acțiunii ar apărea ca fiind disproporționată prin raportare la scopul urmărit prin instituirea procedurii regularizării, apreciem că aceasta este lipsită de fundament juridic și se transpune într-o nerespectare a dispozițiilor procesuale.

Prin includerea acestei obligații în rândul celor a căror nerespectare atrage anularea cererii de chemare în judecată, legiuitorul a prezumat importanța sa în vederea asigurării unui cadru procesual eficient, apt să conducă la pronunțarea soluției în cauză.

Această importanță rezultă din consecințele pe care le-ar avea în cadrul procesului nedeplinirea înscrisurilor doveditoare în copii certificate pentru conformitate cu originalul. Astfel, pentru a le încuviința drept mijloace de probă pe care să se întemeieze dezlegarea cauzei, judecătorul trebuie să aibă certitudinea că veridicitatea înscrisurilor depuse la dosarul cauzei este asumată de reclamant prin aplicarea mențiunii „conform cu originalul”. Odată depășită etapa regularizării fără a fi îndeplinită această formalitate, prima consecință ce transpare este aceea a acordării unui nou termen de judecată pentru ca reclamantul să certifice pentru conformitate cu originalul înscrisurile depuse sau pentru a prezenta originalul, conform art. 292 alin. 2 C. pr. civ. În mod cert, este posibil ca acesta să fie prezent în ședința de judecată și să procedeze la certificare sau să aibă asupra sa originalul, astfel încât nu se mai impune amânarea judecării cauzei, însă această posibilitate este imprezvizibilă și nu poate fi controlată de instanța de judecată, părțile având facultatea de a alege dacă se prezintă ori solicită judecarea cauzei în lipsă.

Avansând raționamentul expus, în cazul în care s-a dispus citarea reclamantului cu mențiunea de a certifica pentru conformitate copiile depuse la dosar, iar acesta nu se conformează, instanța are posibilitatea de a dispune suspendarea judecării cauzei în temeiul art. 242 alin. 1 C. pr. civ. Consecința imediat următoare constă în crearea unei stări de incertitudine pentru pârâtul căruia deja i-a fost comunicată acțiunea, repunerea pe rol a cauzei putând avea loc doar la inițiativa reclamantului, după îndeplinirea obligației. Dacă acesta din urmă rămâne în pasivitate și se împlinește termenul de primare, instanța va fi nevoită să fixeze un nou termen de judecată, să citeze părțile, să constate faptul că a intervenit perimarea cererii de chemare în judecată, să redacteze hotărârea judecătorească în acest sens și să o comunice părților. În ambele ipoteze este evident că termenul optim și prezvizibil al procesului civil este afectat, iar alături de această împrejurare sunt antrenate cheltuieli atât din partea instanței de judecată, cât și eventual, din partea pârâtului.

În ipoteza în care instanța dispune citarea reclamantului cu mențiunea de a se prezenta la următorul termen de judecată și de a avea asupra sa originalul înscrisurilor depuse, iar acesta nu se conformează, sancțiunea incidentă este aceea a neluării în seamă a înscrisurilor respective, potrivit art. 292 alin. 2 C. pr. civ. Rezultă așadar că în acest caz, soluția pronunțată în cauză nu se poate întemeia pe înscrisurile în discuție. Dacă această împrejurare nu constituie un impediment major în cazul în care înscrisul nu are o înrăurire hotărâtoare asupra fondului

pretențiilor deduse judecății⁴, nu aceeași este situația în care înscrisul reprezintă *instrumentum probationis* pentru însuși raportul juridic pe care se bazează acțiunea. Astfel, în cauzele în care ansamblul probatoriu este reprezentat în exclusivitate sau într-o proporție ridicată de înscrisuri, iar niciunul dintre acestea nu a fost certificat pentru conformitate și reclamantul nu le-a prezentat în original, instanța va fi practic în imposibilitate de a statua asupra fondului pretențiilor deduse judecății, ipoteza menționată echivalând cu lipsa oricărei dovezi în susținerea acțiunii. În acest caz, soluția va fi una drastică pentru însuși reclamantul căruia îi va fi respinsă cererea de chemare în judecată pe fond, aceasta putând dobândi autoritate de lucru judecat.

În concluzie, se observă că în toate ipotezele expuse consecințele sunt de amploare, astfel încât este preferabilă evitarea lor încă din procedura prealabilă a regularizării cererii introductive. În acest context, sancțiunea anulării apare ca fiind proporțională cu scopul constând în buna administrare a justiției, date fiind urmările la care se poate ajunge din pricina unei interpretări superficiale a dispozițiilor legale și a drepturilor fundamentale consacrate la nivel convențional și constituțional, concretizată în raționamente fragmentare și lacunare.

În ceea ce privește forma concretă în care se procedează la certificarea pentru conformitate, în doctrină⁵ s-a statuat faptul că este necesară aplicarea pe fotocopie a mențiunii „conform cu originalul” (olograf sau prin aplicarea unei ștampile) însușită prin semnătura părții ori a reprezentantului acesteia, în acest din urmă caz dacă înscrisul original se află în posesia sa, iar copia a fost verificată amănunțit dacă corespunde întocmai originalului.

IV. ANULAREA CERERII DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ ÎN IPOTEZA ÎN CARE RECLAMANTUL NU INDICĂ DOVEZILE PE CARE ACEASTA SE SPRIJINĂ

Potrivit art. 194 lit. e) C. pr. civ., cererea de chemare în judecată trebuie să cuprindă arătarea dovezilor pe care se sprijină fiecare capăt de cerere.

Pornind de la ipoteza în care reclamantul introduce pe rolul instanței cererea de chemare în judecată, fără ca în cadrul acesteia să menționeze expres mijloacele

⁴ Spre exemplu, în cazul în care reclamantul nu prezintă în original notificarea prin care debitorul este pus în întârziere potrivit art. 1522 alin. 1 C. civ., astfel încât instanța nu va lua în seamă copia simplă depusă la dosarul cauzei, acest aspect nu împieteză în mod decisiv asupra fondului cauzei, instanța putând acorda comunicării cererii de chemare în judecată valoarea unei puneri în întârziere, după cum prevede textul legal menționat.

⁵ A se vedea: Gabriel Boroi, Octavia Spineanu-Matei, Andreia Constanda, Carmen Negrilă, Veronica Dănăila, Delia Narcisa Theohari, Marcel Dumitru Gavriș, Flavius Pancescu, Marius Eftimie, Mirela Stancu, *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole. Vol. I. Art. 1-455*, ed. a 2-a revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu 2016, p. 426.

de probă pe care le solicită a fi încuviințate și nu anexează înscrisuri sau interogatoriul propus a fi administrat celeilalte părți, dacă aceasta trebuie să răspundă în scris conform art. 355 C. pr. civ., iar după comunicarea obligației de a complini lipsurile în ceea ce privește arătarea dovezilor și expirarea termenului legal de 10 zile prevăzut de art. 200 alin. 2 C. pr. civ., acesta nu se conformează, opinăm că soluția justă constă în anularea acțiunii.

Cu toate acestea, dacă după efectuarea comunicării privind lipsurile cererii referitoare la probatoriul solicitat, acesta depune înscrisuri sau interogatoriul în condițiile amintite, fără a preciza însă expres că solicită încuviințarea probei cu înscrisuri ori cu interogatoriul pârâtului, apreciem că în cauză nu mai poate fi dispusă anularea cererii de chemare în judecată. Pentru a reține astfel, avem în vedere faptul că din interpretarea art. 194 C. pr. civ., din punctul de vedere al condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească cererea introductivă, rezultă că aceasta este privită ca un tot unitar, înglobând și elementele extrinseci, respectiv toate elementele care trebuie să o însoțească și care nu sunt încorporate propriu zis în conținutul acțiunii. Astfel, apare ca evident faptul că reclamantul a înțeles să își dovedească pretențiile prin intermediul probei cu înscrisuri ori cu interogatoriul pârâtului persoană juridică, chiar dacă nu a precizat expres acest aspect în cadrul cererii de chemare în judecată.

Opinăm că aceeași va fi soluția și în cazul în care reclamantul depune odată cu acțiunea înscrisurile sau interogatoriul, fără ca aceasta să conțină mențiunea expresă că se solicită încuviințarea mijloacelor de probă amintite. Mai mult decât atât, apreciem că în această ipoteză nu se mai impune efectuarea comunicării către reclamant pentru a i se pune în vedere să indice dovezile pe care se sprijină pretențiile sale, fiind evidentă manifestarea sa de voință în privința probatoriului propus⁶.

Menționăm faptul că aceste considerații sunt valabile în cazul mijloacelor de probă susceptibile de a constitui elemente extrinseci ale cererii de chemare în judecată, respectiv înscrisurile și interogatoriul la care trebuie să răspundă în scris cealaltă parte, privite astfel din perspectiva art. 194 lit. e) C. pr. civ.

Cu privire la alte mijloace de probă, respectiv martori, interogatoriul propus a fi administrat persoanei fizice, expertiza, opinăm că este necesară precizarea expresă a acestora în însuși cuprinsul cererii de chemare în judecată, respectându-se condițiile de formă suplimentare impuse de lege⁷.

Cu toate acestea, apreciem că va interveni sancțiunea anulării acțiunii doar în ipoteza în care reclamantul nu indică expres niciun mijloc de probă din cea de-a

⁶ În numeroase cazuri, cererile de chemare în judecată conțin exprimări precum: „Anexăm alăturat următoarele înscrisuri”, fără a se preciza expres faptul că se solicită încuviințarea probei cu înscrisuri.

⁷ În cazul în care se solicită încuviințarea probei testimoniale, este necesară indicarea numelui și a domiciliului martorilor propuși a fi audiați de către instanță.

doua categorie menționată și nici nu anexează înscrisuri sau interogatoriul la care cealaltă parte trebuie să răspundă în scris, în caz contrar ansamblul probatoriu fiind limitat potrivit manifestării de voință exprimate de reclamant la debutul litigiului, în temeiul dreptului de dispoziție de care beneficiază, reglementat de art. 9 alin. 3 teza finală C. pr. civ. În consecință, în ipoteza în care ulterior, în cursul procesului, reclamantul dorește administrarea și a altor mijloace de probă, acesta trebuie să justifice incidența dispozițiilor art. 254 alin. 2 C. pr. civ., care prevăd în mod expres și limitativ cazurile în care este permisă propunerea de probe și după introducerea acțiunii, în caz contrar fiind incidentă sancțiunea decăderii.

V. ANULAREA CERERII DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ ÎN IPOTEZA ÎN CARE RECLAMANTUL NU INDICĂ MOTIVELE DE DREPT PE CARE ACEASTA SE ÎNTEMEIAZĂ

Conform art. 194 lit. d) C. pr. civ., este necesar ca cererea de chemare în judecată să cuprindă motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază. Cu privire la acestea din urmă, în practica judiciară s-a stabilit că lipsa din cerere a motivării în drept a acțiunii atrage nulitatea acesteia numai în măsura în care judecătorul este împiedicat să procedeze la calificarea sau soluționarea cererii⁸.

Aceeași opinie a fost împărtășită și de doctrina de specialitate⁹, apreciindu-se că dacă judecătorul este în măsură să determine instituția juridică ce stă la baza pretențiilor reclamantului din simpla lecturare a cererii de chemare în judecată¹⁰, nu se va dispune anularea acesteia pentru neindicarea strictă a textelor de lege incidente sau chiar și pentru indicarea lor eronată. Soluția va fi diametral opusă și se va impune anularea cererii introductive în ipoteza în care motivele de drept indicate sunt contradictorii, astfel încât instanța nu poate proceda la stabilirea cauzei juridice a acțiunii¹¹.

⁸ A se vedea Minuta întâlnirii reprezentanților CSM cu președinții secțiilor civile ale Curților de apel și Înaltei Curți de Casație și Justiție - Iași, 7-8 mai 2015

⁹ A se vedea: Gabriel Boroș, Octavia Spineanu-Matei, Andreia Constanda, Carmen Negrilă, Veronica Dănăilă, Delia Narcisa Theohari, Marcel Dumitru Gavriș, Flavius Pancescu, Marius Eftimie, Mirela Stancu, *op. cit.*, p. 573.

¹⁰ Spre exemplu: prin intermediul cererii de chemare în judecată, reclamantul solicită obligarea pârâtului la plata prețului dintr-un contract de vânzare-cumpărare încheiat de aceștia. În acest caz, este evident faptul că executarea pe cale silită a obligației de a da o sumă de bani reprezintă cauza juridică a acțiunii.

¹¹ Spre exemplu, reclamantul solicită obligarea pârâtului la predarea unui bun, arătând că el este proprietar ca urmare a unui contract translativ de proprietate, însă din motivarea acțiunii nu se poate stabili dacă reclamantul a înțeles să introducă o acțiune reală în revendicare sau una bazată pe dispozițiile contractuale, calificare extrem de importantă în ceea ce privește stabilirea taxei judiciare de timbru și a competenței teritoriale de soluționare a cauzei.

Apreciem că aceste opinii sunt juste și răspund pe deplin exigențelor instituite prin procedura regularizării, dat fiind faptul că aceasta nu trebuie privită în mod izolat de celelalte dispoziții procedurale, fiind necesară corelarea sa inclusiv cu principiile fundamentale ale procesului civil, reglementate în Capitolul II din Codul de procedură civilă. În cazul necesității indicării în cererea de chemare în judecată a motivelor de drept pe care aceasta se întemeiază, transpare o legătură indisolubilă cu principiul rolului activ al judecătorului, prevăzut de art. 22 alin. 4 C. pr. civ., în temeiul căruia instanța de judecată va proceda la stabilirea calificării juridice a faptelor deduse judecății, chiar dacă părțile le-au dat o altă denumire. Cu atât mai mult judecătorul va proceda astfel în cazul în care reclamantul nu a realizat o calificare juridică a pretențiilor sale, atâta vreme cât are la îndemână posibilitatea obiectivă de a proceda în acest sens.

VI. POSIBILITATEA ACORDĂRII DE CĂTRE JUDECĂTOR A UNUI AL DOILEA TERMEN PENTRU ÎNDEPLINIREA OBLIGAȚIEI DE A COMPLINI LIPSURILE CERERII DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ ÎN PROCEDURA DE REGULARIZARE

Deși art. 200 C. pr. civ. constituie o reglementare clară și lipsită de echivoc în ceea ce privește condițiile anulării cererii de chemare în judecată, în practică se pot ivi situații în care aceasta este susceptibilă de interpretări diferite în ceea ce privește posibilitatea acordării a unui al doilea termen de 10 zile pentru complinirea lipsurilor acțiunii, înainte de a se dispune anularea.

O primă astfel de ipoteză este aceea în care cererea introductivă evaluabilă pecuniar nu cuprinde valoarea obiectului său, potrivit art. 194 lit. c) C. pr. civ. În acest caz, instanța va pune în sarcina reclamantului obligația de a indica valoarea, în termen de 10 zile de la comunicare, sub sancțiunea anulării cererii de chemare în judecată. Deși reclamantul se conformează și precizează quantumul pretențiilor sale, instanța nu va putea totuși să procedeze la comunicarea acțiunii către pârât, fiind necesară achitarea în prealabil a taxei judiciare de timbru aferentă valorii obiectului cererii. În aceste condiții, apreciem că se va efectua o nouă comunicare adresată reclamantului, prin care i se va acorda un alt termen de 10 zile în vederea achitării taxei judiciare de timbru ce va fi stabilită de instanță, urmând ca la expirarea acestuia, în funcție de conduita reclamantului, să se dispună anularea cererii ori comunicarea acesteia către pârât.

În mod cert, din rațiuni ce urmăresc soluționarea cu celeritate a cauzei, instanța poate impune în sarcina reclamantului prin comunicarea inițială obligația de a indica valoarea obiectului acțiunii, alături de aceea a achitării taxei judiciare de timbru corespunzătoare, însă apreciem că în această ipoteză, dacă lipsurile sunt complinite parțial, reclamantul rezumându-se doar la a preciza valoarea menționată, o soluție de anulare a acțiunii nu ar fi legală. Pentru a reține astfel, ținem

seama de dispozițiile art. 31 alin. 1 din O.U.G. nr. 80/2013, conform cărora determinarea cuantumului taxelor judiciare de timbru se face de către instanța de judecată, legea instituind astfel atributul exclusiv al acesteia în stabilirea taxei ce se impune a fi achitată. Opinăm așadar că instanța nu ar putea dispune anularea unei cereri de chemare în judecată pentru neîndeplinirea condiției extrinseci prevăzute de art. 197 C. pr. civ., respectiv achitarea taxei judiciare de timbru, fără ca aceasta să fi fost determinată în concret de instanță și adusă la cunoștința reclamantului, alături de sancțiunea ce urmează a interveni în caz de neconformare.

În consecință, se poate concluzia în sensul potrivit căruia în acest caz nu ar fi vorba de acordarea propriu zisă a unui al doilea termen de 10 zile, având în vedere că ambele au fost dispuse în considerarea necesității îndeplinirii unor condiții diferite, respectiv obligația reclamantului de a indica valoarea obiectului cererii și obligația de a achita taxa judiciară de timbru aferentă. Privită din această perspectivă, în situația menționată s-a acordat un singur termen de 10 zile pentru conformarea reclamantului la fiecare dintre cele două obligații, cu mențiunea că acestea nu s-au suprapus așa cum se întâmplă în majoritatea cazurilor, tocmai din pricina specificului instituit prin reglementarea specială din O.U.G. nr. 80/2013 a procedurii de stabilire a taxei judiciare de timbru.

Nu suntem de acord cu opinia potrivit căreia în împrejurarea expusă instanța ar trebui să procedeze la comunicarea către pârât a acțiunii imediat după ce reclamantul a indicat valoarea obiectului acesteia, urmând ca obligația de achitare a taxei judiciare de timbru să fie adusă la cunoștința sa prin citația emisă pentru primul termen de judecată. Această soluție prezintă neajunsuri considerabile, ce contravin înseși rațiunii pentru care a fost instituită procedura regularizării, având în vedere că în cazul în care reclamantul nu plătește taxa stabilită, se va dispune anularea cererii de chemare în judecată la primul termen, finalitatea fiind practic aceeași cu cea care ar fi intervenit dacă s-ar fi acordat un alt termen de 10 zile pentru complinirea lipsurilor în etapa regularizării, numai că în cea dintâi situație, durata procesului ar crește considerabil, iar pârâtul căruia i-a fost comunicată acțiunea, ar fi putut întreprinde cheltuieli în vederea formulării apărărilor în cauză.

O a doua ipoteză în care în practica instanțelor judecătorești s-a dispus acordarea unui al doilea termen de 10 zile pentru complinirea lipsurilor¹² este reprezentată de situația în care ulterior depunerii cererii de chemare în judecată și a înlăturării diverselor neconformități constatate, acțiunea este comunicată pârâtului, însă procesul verbal de înmânare a actelor de procedură către acesta este restituit la dosarul cauzei cu mențiuni precum: „destinatar mutat de la adresă”, „destinatar necunoscut la adresă”, „adresă incompletă”, „adresă inexistentă”. În aceste cazuri, instanța de judecată va efectua o nouă comunicare către reclamant,

¹² Uneori, în cadrul ipotezei vizate este vorba de acordarea unui prim termen de 10 zile, însă specificul situației rezidă în aceea că instanța dispune astfel ulterior comunicării acțiunii către pârât, cauza revenind în etapa scrisă a regularizării.

punându-i în vedere să precizeze domiciliul actual al pârâtului, ținând seama de faptul că art. 194 lit. a) C. pr. civ. prevede că cererea de chemare în judecată va cuprinde numele și domiciliul părților, elemente esențiale în cadrul procedurii judiciare. Se realizează astfel o revenire în etapa scrisă a regularizării, aceasta fiind însă numai aparentă. Având în vedere rațiunea ce a stat la baza reglementării legale a acestei proceduri prealabile, apreciem că ea nu poate fi considerată finalizată decât în momentul comunicării conforme a cererii introductive către pârât, iar nu la data la care judecătorul dispune prin rezoluție comunicarea către pârât în vederea depunerii întâmpinării. Or, în ipoteza în care această comunicare nu se realizează din pricina indicării eronate a domiciliului pârâtului, etapa regularizării nu își va fi atins dezideratul, cauza rămânând în acest stadiu procesual. Spre deosebire de celelalte elemente ale cererii de chemare în judecată, prevăzute de art. 194-197 C. pr. civ., a căror existență poate fi cercetată de instanță chiar din momentul depunerii acțiunii sau al complinirii neajunsurilor constatate, în cazul domiciliului pârâtului, instanța nu poate aprecia asupra respectării obligației de a-l indica decât în momentul în care la dosarul cauzei se depune dovada comunicării către pârât în mod legal a acțiunii. A considera faptul că simpla indicare a unei adrese în cuprinsul cererii de chemare în judecată, fără a avea o dovadă în sensul că aceasta reprezintă într-adevăr domiciliul pârâtului, ar goli de conținut obligația instituită sub acest aspect în sarcina reclamantului.

În lumina acestor considerații, apreciem că în ipoteza menționată se va efectua o nouă comunicare către reclamant, punându-i-se în vedere să complinească lipsurile referitoare la adresa de domiciliu a pârâtului, sub sancțiunea anulării cererii de chemare în judecată, neputând fi reproșat acestei soluții faptul că presupune întoarcerea cauzei în etapa scrisă a regularizării, din moment ce aceasta nu a fost finalizată în mod efectiv.

VII. POSIBILITATEA SESIZĂRII CURȚII CONSTITUȚIONALE ÎN PROCEDURA REGULARIZĂRII CU O EXCEPȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

Potrivit art. 29 alin. 1 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, aceasta decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei **în orice fază a litigiului**. Rezultă așadar că legiuitorul a prevăzut următoarele condiții de admisibilitate ce vor fi cercetate chiar de instanța în fața căreia se invocă excepția de neconstituționalitate, din oficiu sau de către părți: aceasta să privească dispozițiile unei legi sau ordonanțe care să aibă legătură cu soluționarea cauzei, indiferent de faza procesuală în care află litigiul.

Raportând aceste dispoziții legale la faptul că procesul civil debutează prin înregistrarea cererii de chemare în judecată la instanța judecătorească, iar etapa regularizării acesteia constituie o etapă scrisă în cadrul litigiului, apreciem că nu există niciun impediment pentru sesizarea Curții Constituționale în această fază. Desigur, se impune a fi cercetată cu deosebită atenție condiția existenței unei legături cu soluționarea cauzei a textului legal criticat din punct de vedere al constituționalității, prin raportare la stadiul procesual al cauzei¹³.

Deși la nivel teoretic această posibilitate pare să nu suscite discuții contradictorii, din punct de vedere practic se reliefează o serie de consecințe derogatorii de la procedura sesizării Curții Constituționale în etapa judecării propriu-zise a cauzei.

În primul rând, se impune a fi avut în vedere faptul că etapa regularizării cererii de chemare în judecată are un caracter eminentemente scris, în care este implicat doar reclamantul și care se desfășoară în absența cerințelor de contradictorialitate ce caracterizează etapele subsecvente ale procesului civil.

Astfel, pornind de la ipoteza în care reclamantul ridică o excepție de neconstituționalitate prin însăși cererea introductivă sau ulterior, după comunicarea de către instanță a lipsurilor acesteia și sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de lege, instanța va dispune sesizarea Curții Constituționale prin încheiere dată în camera de consiliu și care va cuprinde motivarea reclamantului în susținerea excepției, precum și opinia instanței în acest sens. Apare așadar o primă derogare de la dispozițiile art. 29 alin. 4 din Legea nr. 47/1992¹⁴, constând în aceea că în respectiva încheiere nu se va regăsi și punctul de vedere al părții adverse, aceasta prin ipoteză neavând cunoștință de litigiu în momentul procesual respectiv.

În acest context, se impune a fi menționat faptul că ulterior abrogării alin. 5 al articolului menționat¹⁵, nu mai există o dispoziție legală expresă care să reglementeze suspendarea de drept a cauzei până la soluționarea excepției de neconstituționalitate. Astfel, s-ar părea că instanța de judecată va trece la următorul pas procedural, respectiv anularea acțiunii sau comunicarea acesteia către părți, după cum cererea de chemare în judecată îndeplinește condițiile prevăzute de art. 194-197 C. pr. civ. sau lipsurile constatate nu au fost complinite.

¹³ Aceeași este și concluzia consemnată în Minuta din data de 24.03.2017 privind problemele de practică neunitară dezbătute în cadrul întâlnirii judecătorilor din raza Curții de Apel Craiova.

¹⁴ Art. 29 alin. 4 Legea nr. 47/1992: Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare

¹⁵ Prin art. I pct. 3 din Legea nr. 177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României.

Plecând de la situația premisă în care excepția de neconstituționalitate privește chiar una dintre condițiile prescrise de lege în ceea ce privește forma și conținutul cererii de chemare în judecată și care nu a fost respectată de reclamant, urmând raționamentul expus, instanța va fi nevoită să dispună anularea acțiunii, deși s-a hotărât și sesizarea Curții Constituționale.

Reținem că în mod corelativ abrogării dispoziției ce reglementa suspendarea de drept a judecării cauzei până la soluționarea excepției de neconstituționalitate, legiuitorul a prevăzut posibilitatea revizuirii hotărârii ce a devenit definitivă, dacă instanța de contencios constituțional s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională prevederea care a făcut obiectul excepției, potrivit art. 509 alin. 1 pct. 11 C. pr. civ. Cu toate acestea, dispoziția legală menționată prevede incidența cazului de revizuire doar în cazul hotărârilor pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul. Cu privire la această sintagmă nu a fost consacrată o definiție legală, însă a fost dezvoltată pe cale jurisprudențială și doctrinară, fiind reținut în esență faptul că sunt hotărâri pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul cele prin care litigiul este soluționat prin stabilirea situației de fapt și aplicarea normelor de drept substanțial raportului juridic dedus judecății, nu și cele care sunt pronunțate în soluționarea unei excepții procesuale sau cele prin care se dispun măsuri de administrare judiciară.

Prin Decizia nr. 866/2015, Curtea Constituțională a constatat faptul că sintagma „pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul” din cuprinsul dispozițiilor art. 509 alin. 1 C. pr. civ. este neconstituțională cu referire la motivul de revizuire prevăzut la pct. 11 din cuprinsul acestora. Astfel, prin considerentele hotărârii menționate, s-a reținut că „o hotărâre judecătorească care nu este pronunțată asupra fondului sau care nu evocă fondul, deși definitivă, nu poate fi considerată legală atât timp cât se întemeiază pe o dispoziție legală contrară Constituției. Prin excluderea de la posibilitatea revizuirii întemeiată pe constatarea neconstituționalității unei dispoziții legale de către Curtea Constituțională în urma soluționării excepției de neconstituționalitate, având ca obiect acea dispoziție, invocată în cauză, a hotărârilor rămase definitive, dar care nu vizează fondul, se ajunge la situația în care justițiabilul nu poate beneficia de un instrument eficient pentru protejarea drepturilor sale constituționale”, precum și faptul că „prin respingerea ca inadmisibilă a unei cereri de revizuire întemeiate pe prevederile pct. 11 al alin. 1 al art. 509 din Codul de procedură civilă, din cauză că hotărârea a cărei revizuire se cere nu antamează fondul, este lipsit de eficiență însuși controlul de constituționalitate, întrucât părțile se află în imposibilitatea de a beneficia de efectele deciziei Curții, deci ale controlului de constituționalitate pe care ele l-au declanșat, ceea ce reprezintă o veritabilă sancțiune aplicabilă acestora. Astfel, deciziile obligatorii ale Curții Constituționale ar fi lipsite de orice efecte juridice, iar rolul instanței constituționale ar fi negat. În plus, aceasta echivalează cu o limitare nepermisă a exercitării unei căi de atac”.

Analizând cuprinsul art. 509 C. pr. civ., se observă faptul că legiuitorul nu a procedat la modificarea lor, însă potrivit art. art. 147 alin. 4 din Constituție, transpuse și prin art. 31 din Legea nr. 47/1992, deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României, fiind general obligatorii, cu putere numai pentru viitor. Totodată, se prevede că dispozițiile declarate neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval legiuitorul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

În consecință, este evident faptul că în prezent, pot face obiectul căii de atac a revizurii întemeiate pe art. 509 alin. 1 pct. 11 C. pr. civ. și hotărârile definitive ce nu sunt pronunțate asupra fondului sau cele care nu evocă fondul.

Această concluzie înlătură parțial dificultatea în care se găsește reclamantul căruia i s-a anulat cererea de chemare în judecată în temeiul unei dispoziții declarate neconstituționale, ca urmare a invocării de către acesta a excepției de neconstituționalitate.

Astfel, nu trebuie neglijat faptul că pe lângă condiția deja enunțată cu privire la hotărârea susceptibilă de a fi reformată pe calea revizurii, art. 509 alin. 1 C. pr. civ., legiuitorul o impune și pe aceea constând în caracterul definitiv pe care trebuie să îl aibă. Potrivit art. 424 C. pr. civ., hotărârile judecătorești sunt clasificate în sentințe, decizii și încheieri, în vreme ce art. 634 C. pr. civ. enumeră cazurile în care hotărârile judecătorești sunt definitive, făcând referire doar la sentințe și decizii. Se pune așadar problema situației încheierilor definitive potrivit legii, respectiv dacă acestea pot fi considerate hotărâri definitive în sensul art. 509 alin. 1 C. pr. civ. Apreciem că pentru a răspunde la această întrebare trebuie ținut cont de faptul că art. 634 C. pr. civ. se regăsește în Cartea a V-a a acestui act normativ, Capitolul II, denumit „Titlul executoriu”. Rezultă așadar că legiuitorul a enumerat hotărârile judecătorești considerate definitive din perspectiva posibilității punerii lor în executare, fiind evident în acest caz faptul că poate fi vorba doar de sentințe sau decizii, apte să dea naștere unei proceduri de executare silită, după soluționarea unui litigiu pe fond. Apreciem că a reduce noțiunea de „hotărâre definitivă” prevăzută în alte situații reglementate de Codul de procedură civilă la cea oferită de art. 634 reprezintă o abordare eronată, care vine să înfrângă rațiunea legiuitorului printr-o interpretare mecanică și lipsită de fundament logic.

În concluzie, opinăm că trebuie avut în vedere faptul că art. 424 C. pr. civ., ce include în noțiunea de hotărâre judecătorească și încheierea, este un text cu caracter general, care se aplică în consecință și care spre deosebire de art. 634 C. pr. civ., nu este reglementat într-o procedură specializată cum este aceea a executării silite.

Revenind la ipoteza specifică a încheierii de anulare a cererii de chemare în judecată în procedura regularizării, observăm că împotriva acesteia se poate formula numai cerere de reexaminare, conform art. 200 alin. 4 Cod procedură

civilă, fiind instituită astfel o cale de atac specifică și exclusivă. Conform alin. 6 al aceluiași articol, încheierea prin care se soluționează cererea de reexaminare este definitivă, dispoziție care interpretată sistematic conduce la concluzia potrivit căreia și încheierea de anulare dobândește caracter definitiv în lipsa exercitării căii de atac menționate.

Apreciem așadar că încheierea de anulare a acțiunii în etapa administrativă poate constitui hotărâre definitivă în sensul art. 509 alin. 1 C. pr. civ. și poate fi supusă revizuirii în cazul în care Curtea Constituțională declară neconstituționale dispozițiile legale pe care s-a bazat însăși soluția de anulare.

Totodată, chiar și în ipoteza în care această opinie nu este îmbrățișată, apreciem că reclamantul nu poate fi privat de efectul admiterii excepției de neconstituționalitate invocate, date fiind consecințele deosebit de importante pe care o asemenea împrejurare ar avea-o asupra drepturilor sale.

Astfel, deși în majoritatea cazurilor reclamantul poate formula din nou cererea de chemare în judecată fără a întâmpina dificultăți, există situații în care dreptul de a introduce acțiunea este supus unui termen de decădere¹⁶ sau în care există riscul pierderii dreptului material la acțiune prin împlinirea termenului de prescripție¹⁷.

Pentru a evita această situație profund inechitabilă față de reclamant, apreciem că instanța de judecată ar trebui să dea eficacitate dispozițiilor art. 413 alin. 1 pct. 1 C. pr. civ., care prevăd posibilitatea suspendării facultative a judecării cauzei în cazul în care dezlegarea cauzei depinde, în tot sau în parte, de existența ori inexistența unui drept care face obiectul unei alte judecăți, printr-o interpretare sistematică și extensivă a acestora, care lasă la latitudinea instanței aprecierea asupra oportunității aplicării acestei măsuri față de împrejurările concrete ale cauzei. Aceeași este și optica exprimată de Înalta Curte de Casație și Justiție, care într-o decizie de speță¹⁸ a reținut faptul că lipsa unei dispoziții procesuale exprese în sensul suspendării judecării cauzei în cazul admiterii cererii de sesizare a

¹⁶ Spre exemplu: Plângerea contravențională formulată împotriva proceselor verbale de constatare a contravenției trebuie introdusă în termen de 15 zile de la înmânarea sau comunicarea actului sancționator, potrivit art. 31 alin. 1 din O.G. nr. 2/2001

¹⁷ Conform art. 2539 alin. 2 C. civ., prescripția este întreruptă dacă cel care a făcut cererea de chemare în judecată și care a fost anulată printr-o hotărâre rămasă definitivă, introduce în termen de 6 luni de la data când hotărârea de anulare a rămas definitivă o nouă cerere, cu condiția însă ca aceasta din urmă să fie admisă. Cu toate acestea, există posibilitatea ca de la anularea cererii de chemare în judecată și sesizarea Curții Constituționale până la publicarea deciziei de admitere în Monitorul Oficial al României să treacă mai mult de 6 luni, astfel încât dacă cererea este reiterată înăuntrul termenului de 6 luni, dar anterior producerii efectelor deciziei Curții Constituționale, nu va fi îndeplinită condiția admiterii acțiunii, aceasta urmând a fi anulată din nou dacă îi lipsește aceeași condiție pentru care a fost anulată inițial, astfel încât termenul de prescripție se va împlini. Pe de altă parte, dacă reclamantul introduce din nou cererea de chemare în judecată după publicarea deciziei de admitere a excepției de neconstituționalitate, însă ulterior împlinirii termenului de 6 luni, acesta nu va beneficia de efectul întreruperii termenului de prescripție, acțiunea urmând a fi respinsă ca prescrisă.

¹⁸ A se vedea Decizia nr. 1160/2016 pronunțată de ÎCCJ - Secția a II-a civilă.

instanței de contencios constituțional cu excepția de neconstituționalitate, precum și abrogarea art. 29 alin. 5 din Legea nr. 47/1992, relevă intenția legiuitorului de a nu impune cu caracter obligatoriu, imperativ, de drept, luarea de către judecător a unei asemenea măsuri, însă, aceste împrejurări nu pot să conducă la concluzia potrivit căreia instanța nu poate suspenda cursul judecării în cazul particular de suspendare facultativă, atunci când, în funcție de elementele cauzei, apreciază că măsura se impune.

În consecință, apreciem că instanța va dispune suspendarea judecării cauzei prin încheierea de admitere a cererii de sesizare a Curții Constituționale, aceasta urmând a fi lăsată în nelucrare până la publicarea în Monitorul Oficial al României a deciziei Curții Constituționale.

În lumina acestor considerații, apreciem că pronunțarea instanței asupra cererii reclamantului de sesizare a Curții Constituționale va avea loc în etapa regularizării doar în cazul în care sunt criticate prin prisma constituționalității dispoziții legale incidente în această etapă procesuală, care să aibă legătura cu condițiile prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată și a căror nerespectare conduce la anularea acțiunii. În cazul în care prin cererea de chemare în judecată reclamantul invocă excepția de neconstituționalitate cu privire la dispoziții legale ce privesc fondul cauzei sau aspecte incidente în cursul judecării propriu-zise, instanța va finaliza procedura regularizării, va comunica acțiunea pârâtului și se va pronunța asupra cererii reclamantului de sesizare a Curții Constituționale în condiții de contradictorialitate. Astfel, consecința neîndeplinirii condiției referitoare la legătura cu soluționarea cauzei în etapa regularizării a textelor criticate nu va fi constatarea inadmisibilității excepției de neconstituționalitate, ci discutarea acesteia ulterior, în cursul cercetării judecătorești.

VIII. POSIBILITATEA RENUNȚĂRII LA JUDECATĂ ÎN ETAPA REGULARIZĂRII

Conform art. 406 alin. 1 C. pr. civ., reclamantul poate să renunțe **oricând** la judecată, în tot sau în parte fie verbal în ședința de judecată, fie prin cerere scrisă, legiuitorul neinstituind vreo limită temporală în ceea ce privește efectuarea acestui act de dispoziție.

Dacă posibilitatea manifestării de voință a reclamantului în acest sens în cadrul regularizării cererii de chemare în judecată apare ca fiind evidentă, există o serie de aspecte procedurale ce au suscitât opinii contradictorii în jurisprudența instanțelor judecătorești.

Plecând de la situația premisă în care reclamantul introduce acțiunea pe rolul instanței, însă aceasta nu îndeplinește condițiile de fond și formă prescrise de art. 194-197 C. pr. civ., astfel încât se declanșează procedura regularizării sale, însă

ulterior comunicării către reclamant a lipsurilor ce se impun a fi complinite, acesta depune la dosarul cauzei o cerere prin care solicită să se ia act de renunțarea sa la judecarea litigiului, fără a se conforma și obligației de a remedia neregularitățile constatate, apreciem că instanța va proceda totuși la anularea acțiunii în temeiul art. 200 C. pr. civ. Pentru a reține astfel, avem în vedere faptul că sancțiunea nulității cererii de chemare în judecată primează în raport cu orice alt incident procedural, dat fiind faptul că pentru a se declanșa propriu-zis litigiul este necesară investirea efectivă a instanței, iar nu doar formală, prin înregistrarea acțiunii.

În ipoteza în care reclamantul introduce acțiunea ce răspunde tuturor cerințelor de fond și formă sau dacă complinește lipsurile învederate de instanță, însă imediat după aceasta și anterior efectuării comunicării către pârât renunță la judecarea cererii sale, instanța va lua act de această manifestare de voință. În acest moment apare prima situație problematică pentru instanța de judecată, constând în aceea de a stabili felul hotărârii judecătorești pe care urmează a o pronunța, respectiv o încheiere sau o sentință, precum și natura căii de atac susceptibilă de a fi exercitată în cauză. Apreciem că se impune pronunțarea unei sentințe prin care să se ia act de renunțarea la judecarea cauzei, împotriva acesteia putând fi exercitată calea de atac a recursului, în termen de 30 zile de la comunicare, conform art. 406 alin. 6 raportat la art. 485 alin. 1 C. pr. civ. Apreciem că pronunțarea unei încheieri în cadrul regularizării se poate face doar în situația în care se dispune anularea cererii de chemare în judecată, iar calea de atac a reexaminării este deschisă doar pentru motivele strict și limitativ prevăzute de art. 200 C. pr. civ., acesta fiind de strictă interpretare. Cu toate acestea, faza procesuală în care se află litigiul produce consecințe, în sensul potrivit căruia soluționarea cererii de renunțare la judecată se va efectua în camera de consiliu, fără citarea părților, pârâtul neavând prin ipoteză cunoștință despre proces, iar reclamantul exprimându-și deja voința procesuală prin exercitarea dreptului de dispoziție, astfel încât nu se justifică încunoștințarea sa cu privire la termenul de judecată fixat în vederea constatării acesteia.